

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرستان فسا

مرکز آموزشی درمانی تخصصی فوق تخصصی امام حسین (ع)

مراقبت پس از عمل

بیرون زدگی دیسک گردن درمان آن

واحد آموزش سلامت

تهیه: محمدهادی کارگر (کارشناس پرستاری)

تنظیم: فاطمه قدیمی

(سوپروایزر آموزش سلامت)

مشاور علمی:

جناب آقای دکتر رضوانی (جراح مغز و اعصاب)

منبع: برونر و سودارث

تیر ماه ۱۴۰۴

فسا، بیمارستان امام حسین (ع)

آدرس: میدان ابن سینا، بلوار حضرت ولیعصر، بیمارستان آموزشی، تخصصی و فوق تخصصی امام حسین (ع)

تلفن: ۰۷۱۵۳۴۱۱۰۱۰

وب سایت: ihh.fums.ac.ir

تعریف:

قاعده جمجمه یکی از مهم ترین بخش های جمجمه است که به دلیل نزدیک بودن به نخاع، عصب های مغزی، رگ های خونی، وریدهای اصلی مغز و ... دارای پیچیدگی های بسیاری بوده و جراحی آن تبحر ودقت بالایی می طلبد. جراحی قاعده جمجمه نیز بر عهده جراح مغز و اعصاب است که البته به دلیل مجاورت آن با سیستم بینایی و شنوایی، گاهی اوقات با حضور متخصصین چشم یا گوش و حلق و بینی انجام می شود.

قاعده جمجمه کجا قرار دارد

جمجمه، از استخوان ها و غضروف هایی تشکیل می شود که در واقع چهارچوب اصلی سر محسوب می شوند. این استخوان ها از مغز در برابر آسیب ها محافظت کرده و ساختار صورت را نیز حفظ می کنند. جمجمه بدون استخوان فک تحتانی، کرانیوم نامیده می شود. بخش کرانیوم در قسمت بالا گنبدی شکلاست و بخش زیرین آن نسبتا مسطح می باشد. به این بخش مسطح قاعده جمجمه گفته می شود. قاعده جمجمه شامل سقف حفره های چشم، جایگاه غده هیپوفیز، استخوان های گیج گاهی، استخوان های مربوط به عناصر شنوایی و استخوان متصل شونده به گردن، می باشد. مغز بر روی قاعده جمجمه قرار دارد و با بخش گنبدی شکل پوشانده می شود. از این رو، بسیاری از اعصاب مغزی از حفره ها وارد قاعده جمجمه شده و مغز را با عناصر دیگر ارتباط می دهند. رگ های خونیکه وظیفه خون رسانی به بدن را دارند، از این ناحیه عبور می کنند. علاوه بر این، ارتباط مغز

گاهی موارد به صورت نادر، بیرون زدگی دیسک گردن به دنبال حرکت جزئی گردن مانند از زمین برداشتن وسیله های کوچک یا عطسه کردن گزارش شده است.

* نشانه ها و علائم بیرون زدگی دیسک گردن

۱- بیماران مبتلا به فتق دیسک گردن، معموا از درد گردنی شدید یا خفیف به صورت یک طرفه یا دو طرفه رنج میبرند که بیشتر در پایین گردن احساس میشود.

۲- گاهی مواقع ، درد منتشر شونده است که تا پایین بازو - حتی دست و انگشتان یا داخل استخوان کتف منتشر میشود.

۳- اسپاسم یا گرفتگی عضلانی، سوزن سوزن یا مور مور - شدن، کرختی یا ضعف.

گردن گاهی اوقات به میزان قابل توجهی از حالت طبیعی - خود خارج میشود و درد به بیمار اجازه نمیدهد تا گردن را صاف کند . دامنه حرکتی گردن، به ویژه حرکت دادن آن در سمت دردناک، محدود میشود.

انجام فعالیت‌های درگیر کننده ی بازوها در جلوی بدن - مانند آشپزی، اتو کردن، جارو کشیدن و ...، نشستن طواری مدت (به ویژه با قوز کردن)، حالت های اندامی مستمری چون مطالعه، رانندگی، کار با رایانه یا تماشای تلویزیون، بلند کردن اشیاء و حرکات خاص گردن شامل چرخش، خم کردن به طرفین، خم کردن به جلو یا عقب باعث وخیم تر شدن علائم میشود. عطسه کردن نیز موجب تشدید علائم میشود.

بیماران مبتلا به فتق دیسک گردن غالباً با سفتی و دردی - مواجه هستند که صبحها هنگام برخاستن از خواب شدیدتر میشود. از دیگر علائم دیسک گردن - سردرد و سرگیجه و حالت تهوع است.

***تشخیص بیرون زدگی دیسک گردن**

- بررسی علائم و شدت درد توسط پزشک.
- معاینه فیزیکی و بررسی محدودیتهای حرکتی،
بررسی

- حفظ تعادل و ضعف عضانی.

انجام عکس رادیولوژی، سی. تی. اسکن و ام. آر آی

درمان جراحی

دیسککتومی پیشین گردن، رایجترین عمل جراحی برای درمان دیسکهای گردنی آسیب دیده به شمار میرود. هدف از انجام این عمل آن است که با برداشتن قسمتی از دیسک آسیب دیده یا تمام آن، فشار روی ریشههای عصبی یا نخاع کاهش یابد.

عمل جراحی ممکن است از ناحیه پشت گردن نیز، انجام شود.

بهبودی پس از عمل جراحی

اکثر بیماران همان روز عمل جراحی میتوانند از تخت خارج شوند و راه بروند. میزان فعالیت به تدریج افزایش مییابد و بیماران معمولاً یک تا دو روز پس از عمل، با توجه به پیچیدگی و گستردگی عمل، مرخص میشوند.

- بیمار پس از ترخیص باید استراحت کند و از دستورات پزشک در خصوص مصرف دارو، تعویض پانسمان و افزایش تدریجی میزان فعالیت پیروی کند.

پیشگیری از بیرون زدگی دیسک گردن (خودمراقبتی در منزل)

با برخی تغییرات ساده در برنامه روزمره میتوان گام بزرگی در پیشگیری از ابتلا به بیرون زدگی دیسک گردن برداشت:

****** اگر مسافتهای طواری رانندگی میکنید یا ساعتها با رایانه کار میکنید، در فواصل زمانی منظم استراحت کنید.

****** میز کار، صندلی و رایانه را به گونه ای تنظیم کنید که نمایشگر همتراز با چشمانتان باشد، زانوها اندکی پایینتر از مفصل ران قرار گیرند و از صندلی دسته دار برای گذاشتن بازو و آرنج استفاده کنید
• . گوشی تلفن را هنگام مکالمه بین شانه و گوش قرار ندهید.

****** اگر پشت میزنشین هستید به طور منظم نرمشهای کششی انجام دهید.

****** روی شکم نخوابید تا فشار کمتری به گردن وارد شود.

با آرزوی بهبودی و سلامتی برای شما